

Nr 57.

Ankom till riksdagens kansli den 27 maj 1944 kl. 1 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till statens meteorologisk-hydrografiska anstalt m. m.

(1:a avd.)

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t under nionde huvudtiteln, punkterna 227—234, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1944/45 beräkna följande anslag:

Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt:

Verksamheten i allmänhet:	Kronor
Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	346 900
Observatörer	84 200
Telegramkostnader m. m., <i>förslagsanslag</i>	75 000
Underhåll av stationer m. m., <i>reservationsanslag</i>	21 000
Övriga omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	56 800
Särskilda undersökningar:	
Geofysiska undersökningar i Riksgränsen	5 000
Väderlektjänst för luftfarten, <i>förslagsanslag</i>	278 100
Bidrag till seismologiska och magnetiska iakttagelser i Abisko	8 000.

Sedermere har Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 25 februari 1944 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 189, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels godkänna följande avlöningsstat för statens meteorologisk-hydrografiska anstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1944/45:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 198 900
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	» 129 900
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 49 700

Summa kronor 378 500;

dels godkänna följande stat för väderlekstjänst för luftfarten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1944/45:

Stat.

Avlöningar.

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	kronor	154 300
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	23 300
3. Ersättning för observationer	»	33 400
	Summa kronor	211 000

Omkostnader:

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor	500
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	»	5 000
3. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	48 000
4. Utrustning m. m.	»	51 500
	Summa kronor	105 000;

dels ock för budgetåret 1944/45 under nionde huvudtiteln anvisa

- 1) till *Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Verksamheten i allmänhet; Avlöningar ett förslagsanslag* av kronor 378 500;
- 2) till *Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Verksamheten i allmänhet: Undersökningar inom hydrografiska avdelningen ett förslagsanslag* av kronor 40 000;
- 3) till *Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Verksamheten i allmänhet; Observatörer ett anslag* av kronor 314 200;
- 4) till *Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Verksamheten i allmänhet: Telegramkostnader m. m. ett förslagsanslag* av kronor 115 500;
- 5) till *Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Verksamheten i allmänhet: Underhåll av stationer m. m. ett reservationsanslag* av . . kronor 36 700;
- 6) till *Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Verksamhet i allmänhet: Övriga omkostnader ett förslagsanslag* av kronor 69 000;
- 7) till *Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Särskilda undersökningar: Geofysiska undersökningar i Riksgränsen ett anslag* av kronor 5 000;
- 8) till *Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Särskilda undersökningar: Väderlekstjänst för luftfarten ett förslagsanslag* av . . kronor 316 000;
- 9) till *Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Engångskostnader för väderlekstjänst ett reservationsanslag* av kronor 25 000;
- 10) till *Bidrag till seismologiska och magnetiska iakttagelser i Abisko ett anslag* av kronor 8 000.

I skrivelse den 26 augusti 1943 har styrelsen för statens meteorologisk-hydrografiska anstalt, med överlämnande av skrivelse från chefen för anstalten, gjort framställning om anslag för anstaltens verksamhet under budgetåret 1944/45. Enligt vad i framställningen uttalas hade, i avbidan på resulta-

tet av då pågående utredning rörande anstaltens organisation, inga andra ändringar i fråga om de olika anslagens storlek föreslagits än sådana som betingades av gällande bestämmelser eller i övrigt vore oundgängligen erforderliga för arbetets utförande i dittillsvarande omfattning.

Sedan förenämnda utredning — vilken verkstälts av f. d. generaldirektören G. Malm i egenskap av inom jordbruksdepartementet jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 oktober 1942 tillkallad utredningsman — slutförts, avgav utredningsmannen den 8 januari 1944 betänkande med utredning och förslag angående organisationen av statens meteorologisk-hydrografiska anstalt. Betänkandet går i huvudsak ut på ökning av antalet tjänstemän vid anstalten, förbättring av löneställningen för vissa befattningshavare, upprättande av en undervisningsanstalt för utbildning av militärmeteorologer ävensom övrig meteorologpersonal, uppförande av särskilda riksstatsanslag för utredningar i vattenmål o. d. och för anordnande av aerologiska stationer samt anvisande av höjda anslag till observatörer, telegramkostnader m. m., underhåll av stationer m. m. samt övriga omkostnader. Ett genomförande i full utsträckning av den s. k. utvecklingsplan, varom förslag framlagts i betänkandet, skulle medföra en betydande kostnadsökning. För budgetåret 1944/45 föreslås emellertid, att planen endast skall realiseras i de delar som syns mest angelägna. Härigenom skulle kostnadsökningen för sistnämnda budgetår kunna i viss utsträckning begränsas. Över betänkandet ha yttranden inhämtats från ett flertal myndigheter och organisationer. Innan slutlig ställning toges till de omorganisationsförslag, som framlagts i betänkandet, synas desamma böra göras till föremål för ytterligare utredning och överväganden. Med hänsyn härtill torde proposition på grundval av berörda förslag kunna först nästa år avlåtas till riksdagen.

Sedermera har statens meteorologisk-hydrografiska anstalt i skrivelse den 12 februari 1944 på särskild anmodan i olika avseenden kompletterat de med skrivelsen den 26 augusti 1943 framlagda anslagsäskandena. Anstalten har härvid utgått från att anstaltens verksamhet komme att under nästa budgetår bedrivas i huvudsakligen samma omfattning som för närvarande och att förenämnda sakkunnigbetänkande rörande anstaltens omorganisation alltså icke nu komme att upptagas till slutligt avgörande. I den kompletterande skrivelsen — över vilken remissutlåtanden avgivits av statskontoret och riksräkenskapsverket — har särskilt beaktats de förändringar i anstaltens medelsbehov, som betingas av 1943 års riksdags beslut angående den militära väderlekstjänstens organisation (prop. nr 354; r. skr. nr 510).

Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Verksamheten i allmänhet: Avlöningar.

För detta ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 346 900 kronor. Kungl. Maj:t har för statens meteorologisk-hydrografiska anstalt fastställt dels den 1 april 1942 personalförteckning (statsliggaren s. 736), dels ock den 9 april 1943 följande

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	196 300
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	»	105 100
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	45 500
	Summa kronor	346 900.

Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt har hemställt, att ifrågavarande avlöningsanslag för nästa budgetår måtte uppföras med 413 300 kronor eller alltså med ett 66 400 kronor högre belopp än för innevarande budgetår.

Departementschefen har anfört och föreslagit följande rörande anstaltens avlöningsanslag för verksamheten i allmänhet:

»I avvaktan på ett slutligt ställningstagande till det föreliggande förslaget angående organisationen av statens meteorologisk-hydrografiska anstalt synas i stort sett inga andra förändringar böra vidtagas i fråga om anstaltens personalstat än sådana som måste anses såsom ofrånkomliga för verksamhetens behöriga bedrivande i ungefär samma omfattning som för närvarande. Såsom framgår av vad förut anförts torde dock 1943 års riksdags beslut angående den militära väderlekstjänstens omläggning i vissa hänseenden behöva föranleda förstärkningar i anstaltens personalorganisation. Sålunda förutsätter nämnda riksdagsbeslut, att vid den militärmeteorologiska avdelningens överflyttande från anstalten till flygvapnet — vilken överflyttning avses skola ske från och med den 1 juli 1944 — vissa arbetsuppgifter, vilka tidigare ankommit på avdelningen, skola kvarbliva hos anstalten och att denna för uppgifternas fullgörande tillföres ytterligare arbetskrafter. Med hänsyn till vad i ärendet förekommit vill jag förorda, att anstaltens personal för angivna ändamål förstärkes med en meteorolog i lönegrad Eo 20, en meteorolog i Eo 18 och ett kontorsbiträde i Ex 4. Den utvidgning av det under anstalten lydande observationsnätet, som kommit till stånd eller inom den närmaste tiden väntas komma till stånd såsom en följd av fjolårets riksdagsbeslut, måste vidare, såsom anstalten framhållit, ställa ökade krav på den centrala organisationen för skötsel av stationsnätet och för bearbetande av observationsmaterialet. Mot att anstaltens personal för detta ändamål utökas med en biträdande meteorolog i lönegrad Ex 15 och ett kontorsbiträde i Ex 4 är därför från min sida icke något att erinra. Jag anser mig härjämte böra biträda förslaget, att medel anvisas för anställande av ytterligare ett kontorsbiträde i lönegrad Ex 4 vid anstaltens kansli, vars arbete jämväl i viss utsträckning påverkats av observationsnätets utökning.

Från anstaltens sida har för nästa budgetår under ifrågavarande avlöningsanslag äskats medel för avlöningar åt en hydrograf i lönegrad Ex 18, två biträdande hydrografer i Ex 15, två hydrografassistenter i Ex 12 och tre kontorsbiträden i Ex 4. Dessa befattningshavare ha ansetts behövliga för fullgörande av vissa utrednings- och kontrollantuppdrag inom anstaltens hydrografiska avdelning, vilka uppdrag i regel lämnas avdelningen av vattendomstol. Då det ur statens synpunkt torde vara angeläget, att medel i tillräcklig utsträckning stå till förfogande för ifrågavarande ändamål, och då

kostnaderna för avlönande av nämnda befattningshavare ytterst komma att i sin helhet gäldas av sakägarna, anser jag mig böra förorda att medel för ändamålet nu äskas av riksdagen. Mot anstaltens förslag rörande den arbetskraft, som i första hand erfordras för nu ifrågavarande utredningsuppdrag, samt de löneförmåner, som böra utgå till de olika befattningshavarna, har jag ej funnit anledning till erinran. I likhet med riksräkenskapsverket finner jag det dock mest lämpligt, att medel för bestridande av samtliga kostnader — alltså även utgifter för rörligt tillägg och kristillägg — för den extra arbetskraft, som anlitas vid omförmälda kontroll- och utredningsuppdrag, upptagas under ett särskilt förslagsanslag. Detta synes böra benämnas Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Verksamheten i allmänhet: Undersökningar inom hydrografiska avdelningen. Från sakägare inflytande ersättning för ifrågavarande uppdrag bör tillgodoföras inkomstiteln Inkomster vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt.

Vid bifall till vad jag i det föregående förordat samt med beaktande jämväl av beräknade löneklassförändringar skulle avlöningsstaten för statens meteorologisk-hydrografiska anstalt för budgetåret 1944/45 komma att er hålla följande utseende.

Posten avlöningar till ordinarie tjänstemän torde med hänsyn till beräknade löneklassförändringar böra höjas med 2 600 kronor till (196 300 + 2 600 =) 198 900 kronor. Under posten avlöningar till icke-ordinarie personal synas i anslutning till vad förut anförts böra beräknas medel till avlöningar åt en meteorolog i lönegrad Eo 20, en meteorolog i Eo 18, en meteorolog i Ex 15 samt 3 kontorsbiträden i Ex 4. Ifrågavarande post bör följaktligen uppföras med (105 100 + 6 800 + 5 600 + 4 600 + 3 × 2 600 =) 129 900 kronor. För rörligt tillägg synas slutligen böra beräknas (45 500 + 4 200 =) 49 700 kronor.

Under anstaltens avlöningsanslag skulle sålunda erfordras en medelsanvisning av (198 900 + 129 900 + 49 700 =) 378 500 kronor, vilket jämfört med anvisningen för innevarande budgetår innebär en anslagsökning med 31 600 kronor.

Å det förut omförmälda förslagsanslaget till Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Verksamheten i allmänhet: Undersökningar inom hydrografiska avdelningen synas böra beräknas medel till avlöningar — inklusive rörligt tillägg och kristillägg — åt extra arbetskraft i den utsträckning som av mig i det föregående tillstyrkts. Med hänsyn härtill bör förevarande anslag för nästa budgetår uppföras med i runt tal 40 000 kronor. Anslaget torde få tagas i anspråk allenast efter särskilt medgivande av Kungl. Maj:t.»

Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Verksamheten i allmänhet: Observatörer.

För ersättningar åt observatörer är å riksstaten för budgetåret 1943/44 upptaget ett anslag av 84 200 kronor, vilket jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 9 april 1943 skall disponeras till arvoden åt observatörer enligt i huvudsak följande fördelning å olika stationer:

Stationer för väderlekstjänst	kronor	28 000
Stormvarningsstationer	»	17 000
Klimatstationer	»	21 000
Vattenståndsstationer	»	15 200
Specialstationer	»	3 000

Summa kronor 84 200

Härjämte ha för innevarande budgetår till ersättningar åt observatörer anvisats dels 75 000 kronor å tilläggsstat I till riksstaten för sagda budgetår, dels ock 16 600 kronor från förskottsstaten för försvarsväsendet. Beträffande förstnämnda belopp, vilket endast avser senare hälften av budgetåret, har Kungl. Maj:t den 17 december 1943 föreskrivit, att beloppet skall i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, som förordats i propositionen nr 354/1943 angående den militära väderlekstjänstens organisation, disponeras till ersättning åt observatörer vid observationsstationer för väderlekstjänst.

Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt har hemställt, att anslaget till observatörer för nästa budgetår måtte höjas med 230 000 kronor till 314 200 kronor.

Departementschefen har angående anstaltens observatörer yttrat följande:

»Den ökning å ej mindre än 230 000 kronor, som av anstalten föreslås under ifrågavarande anslag, är i huvudsak föranledd av 1943 års riksdags beslut och följaktligen av automatisk karaktär. Sålunda ha kostnaderna för ersättningar åt observatörer vid väderleksstationer i enlighet med de av sagda riksdag godkända riktlinjerna uppräknats med 213 600 kronor till 241 600 kronor. Härutöver har anstalten ifrågasatt vissa kostnadsökningar för klimatstationer och vattenståndsstationer, vilka kostnadsökningar till huvudsaklig del hänföra sig till förslag om viss mindre uppräkning av observatörsarvodena vid nämnda stationer. Då såsom statskontoret framhållit den föreslagna arvodesuppräknings — i betraktande särskilt av förberörda, av 1943 år riksdag beslutade höjning av ersättningarna till observatörerna vid väderleksstationerna — synes vara skälig, vill jag förorda att medel anvisas för att möjliggöra densamma. Jag har ej heller något att erinra mot att ett belopp av 2 000 kronor upptages för observatörsarvoden vid ett antal till nyinrättande föreslagna vattenståndsstationer. För klimatstationer och vatten-

ståndsstationer torde alltså i enlighet med vad anstalten förordad böra beräknas 29 600 respektive 22 000 kronor. Då jag vidare anser mig böra tillstyrka, att för observatörsersättningar vid stormvarningsstationer och specialstationer samt för utbildningskurser för observatörer avses respektive 15 500, 4 000 och 1 500 kronor, skulle för nästa budgetår under anslaget till observatörer tarvas en medelsanvisning av $(241\,600 + 29\,600 + 22\,000 + 15\,500 + 4\,000 + 1\,500 =)$ 314 200 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid meddela erforderliga föreskrifter rörande anslagets användning.»

Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Verksamheten i allmänhet: Telegramkostnader m. m.

För ifrågavarande ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 75 000 kronor. Från anslaget skola enligt Kungl. Maj:ts beslut den 9 april 1943 bestridas dels telegramkostnader vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt i enlighet med av Kungl. Maj:t därom meddelade bestämmelser, däri inbegripna utgifter för anstaltens förseende med dagliga meteorologiska telegram från Färöarna och Island, dels ock kostnader för radioutsändningar vid anstalten. I detta sammanhang må erinras om att 1943 års riksdag medgivit, att i propositionen nr 354 angående den militära väderlekstjänstens organisation avsedda kostnader för telefonavgifter — vilka kostnader för tiden 1 januari—30 juni 1944 beräknats till 53 000 kronor — finge bestridas från förevarande förslagsanslag.

Härjämte har under första hälften av innevarande budgetår till bestridande av utgifter av ifrågavarande slag från förskottsstaten för försvarsväsendet utanordnats ett belopp av omkring 9 000 kronor.

Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt har — under förmälan att utgifterna för telegramkostnader m. m. under budgetåret 1942/43 uppgått till omkring 113 000 kronor, därvid dock icke medräknats dylika kostnader avseende väderlekstjänsten för luftfarten — föreslagit, att ifrågavarande anslag för budgetåret 1944/45 måtte upptagas med ett från 75 000 till 115 500 kronor förhöjt belopp.

Departementschefen har i detta sammanhang anfört följande.

»Såsom framgår av vad i det föregående anförts är den från anstaltens sida ifrågasatta höjningen av förslagsanslaget till telegramkostnader m. m. föranledd av den betydande ökning av antalet väderleksobservationer, varom beslut fattades vid 1943 års riksdag. Med hänsyn härtill anser jag mig böra biträda anstaltens anslagsäskande, mot vilket statskontoret och riksräkenskapsverket icke framställt någon erinran. Förevarande anslag torde alltså för nästa budgetår böra uppföras med 115 500 kronor, vilket i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår innebär en anslagsökning med 40 500 kronor.»

Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Verksamheten i allmänhet: Underhåll av stationer m. m.

För innevarande budgetår är till underhåll av stationer m. m. å riksstaten upptaget ett reservationsanslag av 21 000 kronor, vilket jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 9 april 1943 skall disponeras enligt i huvudsak följande fördelning:

Underhåll av stationer och utrustning	kronor 16 000
Observationer av de högre luftlagren	» 5 000
	<hr/> Summa kronor 21 000.

Å tilläggsstat I till riksstaten för innevarande budgetår har härjämte anvisats ett reservationsanslag av 20 000 kronor för anskaffande av meteorologisk utrustning till observationsstationer för väderlekstjänst.

Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt har gjort framställning om ett till 36 700 kronor förhöjt anslag till underhåll av stationer m. m. för nästa budgetår.

Departementschefen har föreslagit följande i detta avsnitt:

»Mot anstaltens förslag att för budgetåret 1944/45 under ifrågavarande anslag skulle upptagas ett oförändrat belopp av 5 000 kronor för observationer av de högre luftlagren har jag intet att erinra. Vad angår beräkningen av medelsbehovet för underhåll av stationer och utrustning torde densamma, såvitt gäller väderleksstationer, ansluta sig till de grunder som vid fjolårets riksdagsbeslut rörande den militära väderlekstjänstens organisation förutsattes komma att tillämpas i avseende å dylika stationer. Jämväl i övriga delar synes emellertid sagda beräkning böra godtagas. I betraktande av angelägenheten att under de närmaste åren kunna utvinna största möjliga effekt av det nuvarande observationsnätet torde det nämligen vara erforderligt, att medel av årets riksdag ställas till förfogande i sådan omfattning, att de olika observationsstationerna kunna underhållas på ett fullt tillfredsställande sätt samt att såväl stationerna som det centrala organet kunna förses med oundgänglig utrustning i vad angår moderna instrument o. d. Jag förordar alltså, att för nästa budgetår till underhåll av stationer och utrustning upptages det av anstalten föreslagna beloppet eller 31 700 kronor.

Sammanlagt skulle följaktligen i enlighet med vad jag i det föregående förordat under anslaget till underhåll av stationer m. m. för budgetåret 1944/45 erfordras en medelsanvisning av (5 000 + 31 700 =) 36 700 kronor.»

Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Verksamheten i allmänhet: Övriga omkostnader.

För övriga omkostnader vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt är för budgetåret 1943/44 uppfört ett förslagsanslag av 56 800 kronor. Kungl. Maj:t har den 9 april 1943 fastställt följande stat för anslagets användning.

Stat.

Utgifter.

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor	1 500
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	»	15 000
3. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	26 800
4. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	»	15 000
5. Övriga utgifter: Biblioteket	»	1 000
	Summa kronor	59 300

Särskilda uppbördsmedel.

Försäljning av publikationer.....	kronor	2 500
	Nettoutgift kronor	56 800.

Av anslagsposten till expenser må tagas i anspråk förslagsvis 2 700 kronor till bränsle, lyse och vatten samt högst 24 100 kronor till övriga expenser.

Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt har för nästa budgetår föreslagit en medelsanvisning av 79 400 kronor under ifrågasvarande omkostnadsanslag.

Departementschefen har härutinnan anfört följande:

»Anstaltens förslag om höjning av omkostnadsposterna sjukvård m. m. samt bränsle, lyse och vatten till 2 000 respektive 3 300 kronor föranleder ej någon annan erinran från min sida än att sistnämnda post tills vidare synes böra begränsas till 3 000 kronor. De ifrågasatta uppräkningsarna av posten reseersättningar med 5 000 kronor samt av posten övriga expenser med 1 500 kronor äro, såsom framgår av vad i det föregående anförts, i huvudsak betingade av de beslut som vid 1943 års riksdag fattades om utökning av antalet väderleksstationer samt om den militärmeteorologiska avdelningens avskiljande från anstalten. Jag förordar därför, att sistnämnda poster för budgetåret 1944/45 uppföras med (15 000 + 5 000 =) 20 000 kronor respektive (24 100 + 1 500 =) 25 600 kronor. Däremot torde, såsom riksräkenskapsverket anmärkt, den för iordningställande av lokaler för undervisningsändamål samt för anskaffande av viss undervisningsmateriel avsedda engångskostnaden å 10 000 kronor icke böra bestridas från ifrågasvarande anslag. Sagda belopp, mot vars upptagande i riksstaten för nästa budgetår jag icke har något att erinra, hör i stället, såsom riksräkenskapsverket föreslagit, anvisas å ett särskilt reservationsanslag, benämnt Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Engångskostnader för väderlektjänst. Till frågan om ytterligare medelsanvisning å sistberörda anslag återkommer jag i det följande.

Med hänsyn till vad anstalten anfört vill jag ej framställa någon erinran mot att anslagsposten publikationstryck höjes med 5 000 kronor till 20 000 kronor. Då under posten övriga utgifter: biblioteket torde böra upptagas oförändrat belopp av 1 000 kronor och då de särskilda uppbördsmedlen för avrundning av anslagssumman synas böra beräknas till 2 600 kronor, skulle

medelsbehovet under förevarande omkostnadsanslag för nästa budgetår uppgå till (2 000 + 3 000 + 20 000 + 25 600 + 20 000 + 1 000 — 2 600 =) 69 000 kronor, vilket i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår innebär en anslagsökning med 12 200 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid meddela närmare föreskrifter rörande anslaget användning.»

Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Särskilda undersökningar: Geofysiska undersökningar i Riksgränsen.

För detta ändamål är för innevarande budgetår upptaget ett anslag av 5 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 9 april 1943 föreskrivit, att anslaget skall disponeras enligt i huvudsak följande fördelning:

Arvoden för observationer	kronor 3 000
Underhåll, utrustning, bränsle, lyse och expenser	» 2 000
	<hr/> Summa kronor 5 000.

Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt har föreslagit oförändrad anslagsanvisning för budgetåret 1944/45.

Departementschefen har intet haft att erinra mot anstaltens förslag om oförändrad medelsanvisning av 5 000 kronor för nästa budgetår till geofysiska undersökningar i Riksgränsen samt anfört att det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid meddela närmare bestämmelser rörande dispositionen av anslaget.

Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Särskilda undersökningar: Väderlekstjänst för luftfarten.

Under denna anslagstitel är för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 278 100 kronor. Kungl. Maj:t har den 9 april 1943 fastställt följande stat för anslaget användning (statsliggaren s. 737).

Stat.

Avlöningar.

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	kronor 143 900
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 21 800
3. Ersättning för observationer	» 33 400
	<hr/> Summa kronor 199 100

Omkostnader.

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor 500
2. Resersättningar, <i>förslagsvis</i>	» 5 000
3. Expenser, <i>förslagsvis</i>	» 47 000
4. Utrustning m. m.	» 26 500
	<hr/> Summa kronor 79 000.

I detta sammanhang må nämnas, att Kungl. Maj:t genom beslut den 26 mars 1943 från förskottsstaten för försvarsväsendet anvisat ett belopp av 25 000 kronor för möjliggörande av dagliga radiosonduppsändningar under innevarande budgetår.

Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt har hemställt, att förevarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med 331 000 kronor, vilket i förhållande till anvisningen för löpande budgetår skulle innebära en anslagsökning med 52 900 kronor.

Departementschefen har beträffande ifrågavarande anslag anfört och föreslagit följande:

»Med hänsyn till att radiosonduppsändningarna fått en allt större betydelse för väderleksprognosernas avfattande samt för bedömandet av vissa på flygverksamheten inverkan faktorer anser jag mig böra förorda, att medel beräknas för anställande från och med nästa budgetår av den ytterligare personal, som kräves för att få till stånd dagliga radiosonduppsändningar vid flygväderlektjänsten i Torslanda. Till avlöningar åt en meteorolog i lönegrad Ex 20 och en laboratorieassistent i Ex 12 torde sålunda i enlighet med vad anstalten föreslagit böra under icke-ordinarieposten upptagas sammanlagt 9 400 kronor. För täckande av ökat medelsbehov till följd av löneklassförändringar erfordras härjämte en höjning av icke-ordinarieposten med 1 000 kronor. Sagda post skulle alltså behöva uppföras med $(143\,900 + 9\,400 + 1\,000 =)$ 154 300 kronor. I syfte att möjliggöra för Kungl. Maj:t att, därest förhållandena under nästa budgetår tillåta ett återupptagande i avsedd utsträckning av flygtrafiken vid Torslanda, lämna medgivande till anställande av sådan extra personal, som kan befinnas oundgängligen behövlig, torde icke-ordinarieposten liksom för löpande budgetår böra provisoriskt upptagas förslagsvis. För postens överskridande torde böra krävas Kungl. Maj:ts medgivande. Med hänsyn till vad jag nu anfört bör posten rörligt tillägg uppräknas med 1 500 kronor till 23 300 kronor. Till ersättningar för observationer böra beräknas 33 400 kronor eller samma belopp som i gällande stat.

Vad beträffar omkostnaderna vid flygväderlektjänsten torde, såsom anstalten förutsatt, till sjukvård m. m. samt reseersättningar böra upptagas oförändrade belopp av 500 respektive 5 000 kronor. Mot den föreslagna höjningen med 1 000 kronor till 48 000 kronor av posten expenser har jag intet att erinra. Posten utrustning m. m. föreslås, såsom i det föregående nämnts, höjd till 66 500 kronor eller alltså med 40 000 kronor. Av sistnämnda summa, som helt är avsedd för möjliggörande av dagliga radiosonduppsändningar, beräknas 25 000 kronor — eller samma belopp som för innevarande budgetår utgått från förskottsstaten för försvarsväsendet — till täckande av årskostnader för uppsändningarna samt 15 000 kronor för gäldande av engångskostnader för anordnande av lokaler för ballongfyllning och radiomottagning ävensom för anskaffande av viss utrustning för nämnda lokaler. Jag finner mig böra förorda, att utrustningsposten höjes med det för årskostnaderna beräknade beloppet, 25 000 kronor, och alltså upptages med $(26\,500 +$

25 000 ==) 51 500 kronor. Däremot kan jag icke tillstyrka, att medel för bestridande av omförmälda engångskostnader beräknas under ifrågavarande anslag. Det för engångskostnaderna äskade beloppet, 15 000 kronor, torde i stället böra upptagas under det av mig i det föregående förordade reservationsanslaget till Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Engångskostnader för väderlekstjänst.

Vid bifall till vad jag nu föreslagit skulle för avlöningar vid väderlekstjänsten för luftfarten behöva beräknas (154 300 + 23 300 + 33 400 ==) 211 000 kronor och för omkostnader (500 + 5 000 + 48 000 + 51 500 ==) 105 000 kronor. Anslaget till väderlekstjänst för luftfarten bör följaktligen för budgetåret 1944/45 uppföras med (211 000 + 105 000 ==) 316 000 kronor, vilket jämfört med medelsanvisningen för löpande budgetår innebär en anslagsökning med 37 900 kronor.

Förenämnda reservationsanslag till Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Engångskostnader för väderlekstjänst synes med beaktande av vad förut anförts böra upptagas med (10 000 + 15 000 ==) 25 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid meddela erforderliga föreskrifter rörande anslagets användning.»

Bidrag till seismologiska och magnetiska iakttagelser i Abisko.

För seismologiska och magnetiska iakttagelser vid naturvetenskapliga stationen i Abisko är för innevarande budgetår uppfört ett anslag av 8 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 9 april 1943 föreskrivit, att ifrågavarande anslag skall disponeras enligt i huvudsak följande fördelning, dock att anslagsposten till arvode åt observator icke må överskridas:

Arvode åt observator	kronor	4 200
Bränsle och lyse för observatoriet, expenser m. m.	»	1 800
Seismologiska och magnetiska arbeten samt tillfälliga biträden	»	2 000

Summa kronor 8 000.

Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt har hemställt, att förevarande anslag för budgetåret 1944/45 måtte uppföras med oförändrat belopp av 8 000 kronor.

Departementschefen har anfört, att anslaget till bidrag till seismologiska och magnetiska iakttagelser i Abisko borde, såsom anstalten föreslagit, även för budgetåret 1944/45 upptagas med 8 000 kronor samt att det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid meddela erforderliga föreskrifter rörande anslagets användning.

Utskottet.

I avvaktan på ett slutligt ställningstagande till det föreliggande förslaget angående organisationen av statens meteorologisk-hydrografiska anstalt har enligt förevarande proposition i stort sett inga andra förändringar ansetts böra vidtagas i fråga om anstaltens personalstat än sådana som befunnits

ofrånkomliga för verksamhetens behöriga bedrivande i ungefär samma omfattning som för närvarande. Vidare har 1943 års riksdags beslut angående den militära väderlekstjänstens omläggning i vissa hänseenden föranlett förstärkningar i anstaltens personalorganisation. Sålunda förutsätter nämnda riksdagsbeslut, att vid den militärmeteorologiska avdelningens överflyttande från anstalten till flygvapnet — vilken överflyttning avses skola ske från och med den 1 juli 1944 — vissa arbetsuppgifter, vilka tidigare ankommit på avdelningen, skola kvarbliva hos anstalten och att denna för uppgifternas fullgörande tillföres ytterligare arbetskrafter. Samma riksdagsbeslut har dessutom medfört åtskilliga andra kostnadsökningar för anstalten. Under hänvisning till departementschefens närmare redogörelser för de skilda anslagsäskandena får utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot gjorda beräkningar, tillstyrka att medel anvisas i enlighet med Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

A. godkänna följande avlöningsstat för statens meteorologisk-hydrografiska anstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1944/45:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	198 900
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal ..	»	129 900
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	49 700
		Summa kronor 378 500;

B. godkänna följande stat för väderlekstjänst för luftfarten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1944/45:

Stat.

Avlöningar.

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	kronor	154 300
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	23 300
3. Ersättning för observationer	»	33 400
		Summa kronor 211 000

Omkostnader.

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor	500
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	»	5 000
3. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	48 000
4. Utrustning m. m.	»	51 500

Summa kronor 105 000;

C. för budgetåret 1944/45 under nionde huvudtiteln anvisa

1) till *Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Verksamheten i allmänhet: Avlöningar ett förslagsanslag* av 378 500 kronor;

2) till *Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Verksamheten i allmänhet: Undersökningar inom hydrografiska avdelningen ett förslagsanslag* av 40 000 kronor;

3) till *Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Verksamheten i allmänhet: Observatörer ett anslag* av 314 200 kronor;

4) till *Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Verksamheten i allmänhet: Telegramkostnader m. m. ett förslagsanslag* av 115 500 kronor;

5) till *Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Verksamheten i allmänhet: Underhåll av stationer m. m. ett reservationsanslag* av 36 700 kronor;

6) till *Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Verksamheten i allmänhet: Övriga omkostnader ett förslagsanslag* av 69 000 kronor;

7) till *Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Särskilda undersökningar: Geofysiska undersökningar i Riksgränsen ett anslag* av 5 000 kronor;

8) till *Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Särskilda undersökningar: Väderlekstjänst för luftfarten ett förslagsanslag* av 316 000 kronor;

9) till *Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Engångskostnader för väderlekstjänst ett reservationsanslag* av 25 000 kronor;

10) till *Bidrag till seismologiska och magnetiska iakttagelser i Abisko ett anslag* av 8 000 kronor.

Stockholm den 25 maj 1944.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Närvarande: se utlåtande nr 56.